

ELS FONTS DOCUMENTALS DE LA PARRÒQUIA DE SANTA MARIA DEL PI I ELS ESTUDIS SOBRE EL SEGLE XIX

Núria Téllez Rodero

Arxiu Parroquial de Santa Maria del Pi, Barcelona

Al món dels arxius històrics parroquials, en moltes ocasions els arxivers constatem que llurs recursos documentals són infravalorats, o millor dit, infrautilitzats pels investigadors quan desenvolupen treballs de recerca de qualsevol època, tipologia, temàtica i àmbit. Quan afirmem això no estem dient que els historiadors no utilitzin els fons parroquials, doncs hi ha bons treballs que es basen en les nostres fons, i hi ha sèries com els registres parroquials, la documentació testamentària i notarial o els censos, entre altres, que tenen l'índex de demandes per consulta més alt de tots els conjunts documentals parroquials. Però hi ha conjunts documentals amb un nivell d'anàlisi per part dels historiadors baix i en alguns casos inexistent, malgrat que la informació que contenen és rica i ofereix possibilitats diferents a les ja conegudes.

Aquest poc ús d'alguns grups documentals és fruit dels factors següents:

a) el poc coneixement de la seva existència; una mancança originada, en gran part, en la deficitària política de difusió cultural dels fons conservats als dits centres parroquials. L'Arxiu de Santa Maria del Pi ha patit aquesta carència de coneixements de llurs fons.

b) la insuficiència d'instruments descriptius normalitzats i actualitzats que optimitzin la tasca de recerca dels investigadors. Trobem en moltes ocasions que alguns centres encara mantenen ordenacions i classificacions documentals anteriors als criteris arxivístics actuals. En la majoria dels arxius parroquials (i el Pi no és una excepció) tenim afegit l'inconvenient de patir una mancança econòmica notable per encetar l'elaboració de materials descriptius necessaris, útils i d'un nivell òptim per posar els documents a disposició de la comunitat investigadora.

c) l'estat de conservació d'aquests grups documentals i/o l'accés als mateixos. Aquí també incideix el factor econòmic a l'hora d'iniciar una política de preservació i conservació. Cal dir també que no sempre es segueixen criteris equivalents d'accés i control de la documentació en tots els arxius d'àmbit parroquial (em refereixo aquí tant als arxius històrics parroquials com als arxius parroquials contemporanis, on aquestes diferències de criteri són més acusades); caldria unificar aquests criteris per facilitar la tasca investigadora. En aquest punt, l'arxiu històric de Santa Maria del Pi té una línia molt clara que posem de manifest en aquesta comunicació.

L'equip que compona la nostra institució és molt conscient de la necessitat de posar a disposició dels historiadors la totalitat de les seccions i sèries que ens han arribat fins avui, i en especial aquelles que fan referència al període cronològic que analitzem en el present Congrés. L'arxiu té dissenyat i duu a terme des de fa quasi una dècada diversos programes de difusió documental per pal·liar aquestes mancances de coneixement i per potenciar i posar a l'abast de la comunitat d'historiadors el fons del Pi d'una manera completa i clara, que permeti de fer-ne l'estudi. Finalment, volem donar a conèixer i mostrar als congressistes les possibilitats que el fons documental de Santa Maria del Pi pot oferir als investigadors interessats en l'etapa 1808-1868.

